

Viite: Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö OKM/49/010/2018

LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI CSC - TIETEEN TIETOTEKNIIKAN KESKUS OY -NIMISESTÄ OSAKEYHTIÖSTÄ

Opetus ja kulttuuriministeriö on pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi CSC – Tieteen ja tietotekniikan keskus Oy -nimisestä osakeyhtiöstä.

Esityksen mukaan CSC -yhtiön asemasta ja tehtävistä ei tähän mennessä ole säädetty erikseen. Yhtiön asiakkaiden asemasta ja yhtiön erityistehtävän sisällöstä on kuitenkin tarpeen säätää tarkemmin, jotta yhtiön asema olisi uuden hankintalain (1397/2016) suhteen nykyistä selkeämpi.

Laissa ehdotetaan määriteltäväksi CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy:n tarkoitus. Osakeyhtiö on voittoa tavoittelematon ja sen tarkoituksena olisi kehittää ja tuottaa suomalaisen tutkimuksen, koulutuksen, kulttuurin ja julkishallinnon tietoteknisiä infrastruktuuripalveluja sekä tarjota kokonaisuuteen liittyviä asiantuntijapalveluita. Kyseessä on erityistehtävayhtiö, jolla on laissa määritelty julkinen palveluvelvoite ylläpitää erityisesti kansallista tutkimus- ja tietoinfrastruktuuria sekä kansallisen koulutusjärjestelmän sähköisiä tietovarantoja.

Yhtiön tehtävänä olisi kehittää ja ylläpitää tieteellisen laskennan, datanhallinnan ja data-analytiikan kansallista tutkimusinfrastruktuuria ja siihen liittyviä palveluja. CSC ylläpitää mm. valtion rahoittamaa tehokasta supertietokoneympäristöä, pilvipalveluja tutkimuksen käyttöön, tieteellisiä sovellusohjelmistoja ja tietoaineistoja eri tieteenalojen tarpeisiin sekä mahdollistaa suomalaisten tutkijoiden pääsyn vastaaviin kansainvälisiin tutkimusympäristöihin. Lisäksi yhtiö tarjoaa asiantuntijatukea ja koulutusta edellä mainittujen tutkimuksen palveluiden hyödyntämiseksi ja kehittää tietoaineistojen analyysimenetelmiä.

CSC ylläpitää myös Funet-verkkoa. Se tarjoaa tällä hetkellä tutkimuksen tarpeet täyttävät tietoliikenneyhteydet n. 80 tutkimus- ja valtionorganisaatiolle Suomessa. Funet-palveluihin kuuluvat mm. tietoturvapalvelut ja videoneuvottelupalvelut. Funet on osa globaalia internetistä eriytettyä verkkoa.

CSC tehtävien hoidossa tietoturva nousee merkittäväksi tekijäksi. CSC ylläpitää myös aineistoja, joiden säilyttämiseen liittyy valtion turvallisuusintressejä. Tämän lisäksi laissa on erikseen säännös yhtiön velvollisuudesta varautua valmiuslain (1552/2011) 12 § poikkeusolojen lisäksi myös yhteiskunnan kannalta elintärkeiden toimintojen häiriötilanteisiin.

Yhtiöllä on merkittävä rooli opetus- ja kulttuuriministeriön koulutus- ja tiedepoliittisen ohjauksen ja kehittämisen välineenä. CSC:n tarkoituksena ei ole kilpailla valtion yhteisten perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalvelujen tuottajien kanssa. Yhtiön tehtävänä ei myöskään ole tarjota markkinaehtoisia palveluja muutoin kun sellaisissa markkinapuutetilanteissa, joissa näitä palveluja ei ole riittävän laadukkaasti ja yritysten tarpeita vastaavasti kaupallisesti saatavilla. Esityksen mukaan 2017 yhtiö myi kilpailuille markkinoille palveluja 296 430 euron arvosta (0,7 % yhtiön liikevaihdosta). CSC:n viranomaisluonteiset asiakkaat voivat myös halutessaan käyttää esimerkiksi globaalien yritysten ylläpitämiä datasalipalveluja.

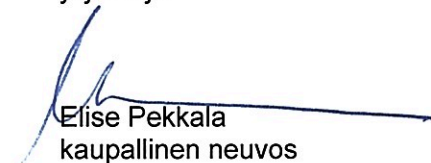
Esityksen mukaan yhtiön palvelut ovat luonteeltaan EU:n valtioneuvoston tiedonannossa (2016/C 262/1) tarkoitettuja ei-taloudellisia palveluja, joten niihin ei pääosin sovelleta valtioneuvoston sääntelyä. Yhtiön liitännäistoiminnot (myynti kaupallisille markkinoille 0,7 %) alittaa myös tiedonannossa mainitun 20 % rajan.

Työ ja elinkeinoministeriö pitää hyvänä, että yhtiön asemasta, erityistehtävän sisällöstä ja asiakkaista säädetään laissa selkeyttävästi. Monet yhtiön tehtävät ovat lähellä viranomaistoimintaa. Ehdotuksen mukaan yhtiölle annettava yksioikeus näiden tehtävien hoitamiseen on perusteltua tehtävien luonteen ja rationaalisen työnjaon näkökulmasta. Markkinapuutetilanteisiin liittyvät tehtävät ovat kuitenkin käytännössä luonteeltaan toissijaisen palveluvelvoitteen ylläpitämistä.

TEM pitää tarkoituksenmukaisena, että supertietokoneiden laskentakapasiteettia on tarvittaessa myös Suomessa yritysten saatavilla. Markkinoilla ei ole välttämättä tarjolla yritysten tarpeita vastaavia kaupallisia palveluja. TEM pitää tärkeänä, että CSC Oy kansallisen suurteholaskennan tarjoajana ja uuden tiedon löytämisen mahdollistajana tukee tältä osin suomalaisen innovaatioympäristön kehittymistä. Kansallisen laskentakapasiteetin luomien edellytysten tulisi olla nykyistä laajemmin yritysten käytössä niiden pyrkiessä kasvattamaan kilpailukykyään uuden tiedon hyödyntäjinä. Nykyisellään CSC:n vaikuttavuus yritysten innovaatioiden mahdollistajana on pieni ja vaikuttavuutta voidaan lisätä informoimalla yrityksiä tavoista hyödyntää sen mittavaa laskentakapasiteettia silloin, kun vastaavaa laadukasta palvelua ei ole muutoin markkinaehtoisesti saatavilla.

Antti Neimala
ylijohdaja

Elise Pekkala
kaupallinen neuvos

JAKELU

Eerikki Nurmi, opetus- ja kulttuuriministeriö
Juho-Antti Jantunen, opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö

TIEDOKSI

Työ- ja elinkeinoministeriö